

Vergaderjaar 2005–2006

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 93

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 maart 2006

Bijgaand treft u aan de geannoteerde agenda voor de extra Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie (VTE), welke op 14 maart 2006 te Brussel zal worden gehouden.

De Raad is dit keer alleen gewijd aan energie. Er zal een debat gevoerd worden over het groenboek «A secure, competitive and sustainable energy for Europe», dat de Commissie op 8 maart a.s. uitbrengt. Het groenboek is een vervolg op de oproep van regeringsleiders in Hampton Court om te komen tot een Europese aanpak van het energiebeleid en zal tevens besproken worden tijdens de Europese raad van 23 en 24 maart 2006.

Ik zal in de Raad aangeven dat ik sterk voorstander ben van een gezamenlijke aanpak van het energiebeleid. Ontwikkelingen in de energiemarkt van het laatste jaar, zoals de hoge olieprijs en onderbreking in de productie en leveringen in sommige delen van de wereld vragen om een Europees antwoord. Daar komt nog bij een toenemende afhankelijkheid van Europa van energie van buiten de EU en de invloed die ontwikkelingen in de ene Lidstaat hebben op de energievoorziening van de anderen.

De discussie zal vooral gaan over wat de prioriteiten van een Europees energiebeleid dienen te zijn. Ik zie er drie:

- 1 verbetering van de werking van de markt en aanpakken van de achterblijvende implementatie van eerdere wetgeving in veel landen. Dit draagt bij aan een efficiënte energievoorziening en daarmee ook aan voorzieningszekerheid. Commissaris Kroes heeft dan ook terecht onlangs de aandacht gevraagd voor de werking van de energiemarkt;
- 2 diversificatie van de brandstofmix moet ertoe leiden dat we risico's spreiden. Het is belangrijk dat we niet overwegend van één of enkele brandstoffen of leveranciers afhankelijk zijn. Als Europa hebben we overigens een redelijk diverse brandstofmix. We moeten zorgen dat dat zo blijft en bovendien werken aan diversiteit van aanbieders;
- 3 samenwerken met derde landen vanuit de EU, naast de bestaande bilaterale relaties. Grotere concurrentie om brandstoffen leidt tot

toename van de machtspolitieke dimensie van energie. De importafhankelijkheid wordt echter onvermijdelijk groter. Daarvoor wil ik de ogen niet sluiten en zoek ik met opzet naar meer mogelijkheden voor samenwerking bijvoorbeeld via het International Energy Forum, het EU-OPEC overleg, de EU-Ruslanddialoog en relaties met individuele landen. Sterkere economische relaties over en weer zorgen voor meer vertrouwen. Bovendien krijgen landen zo baat bij een goede ontwikkeling van elkaars economie. In plaats van confrontatie dienen we te zoeken naar mogelijkheden voor coöperatie in het belang van voorzieningszekerheid.

In het kader van de voorzieningszekerheid dient er in mijn ogen dus een betere Europese samenwerking te komen op het gebied van externe energie relaties. We kunnen zo ook beter gebruik maken van de kracht die we samen hebben op de wereldmarkt. Verder zal ik pleiten voor een nadere analyse van de voorzieningszekerheid op gasgebied. Dit is voor Nederland als belangrijk gas exporterend land en gasknooppunt in Europa cruciaal. Immers ook in tijden van crises moet de markt kunnen blijven functioneren.

Ten aanzien van de beperking van de groei van de vraag naar energie vind ik dat energiebesparing sterk bevorderd dient te worden. Besparing draagt immers bij aan alle drie de pijlers van het energiebeleid: voorzieningszekerheid, concurrentiekracht en duurzaamheid. Ik zie dan ook uit naar het komende actieplan van de Commissie. Ook het actieplan van de Commissie op het gebied van biomassa dient een snel vervolg te krijgen.

Tot slot zal ik tijdens de Raad wederom aandacht vragen voor een gezamenlijke aanpak van de zgn. «windfall profits» en zal ik wijzen op de dringende noodzaak dat nog dit jaar duidelijkheid wordt gegeven over de vorm en toekomst (na 2012) van het emissiehandelssysteem.

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst

Geannoteerde agenda voor de Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie van 14 maart 2006

Agendapunten	Besluitvorming
1) Groenboek: Secure Competitive and Sustainable Energy for Europe	Presentatie door de Commissie Politiek debat Raadsconclusies
2) Informatie over de werkzaamheden van de Landbouwradaad op het gebied van bio-energie	Informatie van de Commissie

1) Groenboek: A secure, competitive and sustainable energy for Europe

- Presentatie door de Commissie van het Groenboek
- Politiek debat
- Raadsconclusies

Groenboek

De ontwikkelingen in de energiemarkt, zoals de hoge olieprijs en onderbrekingen in de productie en levering in sommige delen van de wereld, vragen om een duidelijk antwoord in de vorm van een gemeenschappelijke aanpak van het energiebeleid op EU-niveau.

Ik hoop en verwacht dat de regeringsleiders tijdens de voorjaarsstop van maart een duidelijk mandaat zullen geven voor de ontwikkeling van een dergelijk beleid. Basis voor de discussie zal het Groenboek zijn, dat de Commissie op 8 maart zal uitbrengen.

In de VTE-raad van 14 maart zal de Commissie een presentatie geven van het Groenboek en zal een debat gevoerd worden over de prioriteiten op energieterrein.

In het Groenboek zal naar verwacht worden opgeroepen tot een meer coherent Europees energiebeleid dat bijdraagt aan concurrentiekracht (conform de Lissabon-agenda), voorzieningszekerheid en duurzame ontwikkeling.

Het groenboek zal naar verwachting ingaan op zes prioriteiten:

- 1 Concurrentiekracht van de energiemarkten als middel voor banen en groei in Europa
- 2 Meer diversificatie op energiegebied (zowel qua brandstoftype, leveranciers als aanvoerroutes)
- 3 Bevorderen van energie-efficiëntie zodat Europa de meest energie-efficiënte regio van de wereld wordt
- 4 Bevorderen van innovatie
- 5 Coördinatie tussen Lidstaten op het gebied van voorzieningszekerheid, door het opnieuw bezien van bestaande regelgeving
- 6 Een gemeenschappelijke benadering bij externe energierelaties van energiebeleid en buitenlandsbeleid.

Debat

In het debat zal ik aangeven dat ik het tot stand komen van een Europese aanpak van het energiebeleid van harte ondersteun. Er is een samenhangende visie van Lidstaten en Commissie nodig. Natuurlijk moeten we erkennen dat er binnen de EU verschillend gedacht wordt over de brandstofinzet in centrales. Toch zou ook hier beter samengewerkt kunnen worden door het vormen van «like minded» landen die zich elk, samen met de Commissie richten op het verder ontwikkelen van brandstofinzet, waar zij voordelen in zien. Ik denk dan aan coalities rond duurzame energie, rond schone kolen of kernenergie. Op deze wijze kan energie- en R&D-beleid meer in samenhang worden gebracht en worden krachten

gebundeld. De uiteindelijke keuze voor de brandstofinzet wordt uiteindelijk bepaald door de markt.

Overigens beginnen we niet vanaf nul. We hebben binnen de EU – ondanks het ontbreken van een energieartikel in het verdrag – regelgeving op het gebied van concurrentiekracht, voorzieningszekerheid en milieu. Ik noem de richtlijnen en verordeningen voor de interne energiemarkt en de richtlijnen (inclusief doelstellingen) op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Verdere ontwikkeling is echter nodig. Ik denk daarbij aan de voltooiing van de interne energiemarkt. Commissaris Kroes heeft haar tussenrapport over het sectoronderzoek uitgebracht en zal eind van het jaar komen met voorstellen ter verbetering. De VTE-raad zal in de zitting van juni dit rapport bespreken.

Daarnaast heeft de Commissie een actieplan biomassa uitgebracht en komt later dit jaar met een actieplan voor energiebesparing. Beide komen aan de orde tijdens de VTE-raad van juni.

In maart zal de richtlijn voorzieningszekerheid voor aardgas van kracht worden. Ook dit is een ontwikkeling in de goede richting. Ik zal dan ook voorstellen om in de daarin opgerichte groep van nationale gasexperts na te gaan of de maatregelen in deze richtlijn ook in de huidige situatie nog voldoende zijn. Indien aanvullingen, bijvoorbeeld op het gebied van extra gasopslag, nodig zijn moeten die gepaard gaan met een zorgvuldige kosten/baten analyse.

Ten behoeve van de voorzieningszekerheid is een betere samenwerking nodig op het gebied van de externe energierelaties. De Lidstaten dienen beter betrokken te worden bij bestaande EU dialogen zoals met Rusland, OPEC en in het kader van het Energy Charter en het International Energy Forum (IEF). Ook in het buitenlands beleid dient energie een belangrijker rol te spelen.

Tot slot zal ik aangeven dat het dringend noodzakelijk is dat in het kader van het nieuwe beleid nog dit jaar duidelijkheid gegeven moet worden over de vorm en de toekomst (na 2012) van het EU-emissiehandelssysteem, die gebaseerd is op het toekomstig EU-klimaatbeleid. Het ontbreken van duidelijkheid geeft onzekerheid voor investeerders in met name de energiesector en een ongelijk speelveld. Tevens moet het nieuwe emissiehandelssysteem een oplossing bieden voor het probleem van de «windfall profits» door een gemeenschappelijke aanpak zoals het veilen van emissierechten of een vermindering van de te verlenen rechten voor de energie-sector.

Raadsconclusies

In de concept-raadsconclusies wordt aangegeven dat het energiebeleid op een gebalanceerde wijze moet bijdragen aan de drie pijlers van voorzieningszekerheid, concurrentiekracht en duurzaamheid. Boven genoemde prioriteiten voor het beleid, worden benadrukt. Uitgangspunt daarbij zijn de soevereiniteit van bodemschatten van de Lidstaten en de eigen keuze van brandstofinzet.

Nederland kan instemmen met de Raadsconclusies.

2) Informatie over de werkzaamheden van de Landbouwwraad op het gebied van bio-energie

– informatie van de Commissie

Tijdens de Landbouwwraad van 20 februari is het Actieplan biomassa, alsmede de biobrandstoffenstrategie besproken. De lidstaten waren het erover eens dat bio-energie een cruciale rol kan spelen in de energie voorzieningszekerheid. Verder viel op dat het grootste deel van de Lidstaten in meer of mindere mate voorstander is van het produceren van

biomassa en biobrandstoffen binnen de EU. Juist van de EU-productie, die nu nog slecht ontwikkeld zou zijn, wordt veel heil verwacht. Minister Veerman heeft ingebracht dat voorzichtigheid is geboden om het landbouwbeleid op te hangen aan deze nieuwe afzetmogelijkheid. Hij heeft daarbij opgeroepen tot een discussie over de duurzaamheid van biobrandstoffen en een nader onderzoek te doen naar de kosten en baten van de productie van biobrandstoffen binnen de EU.